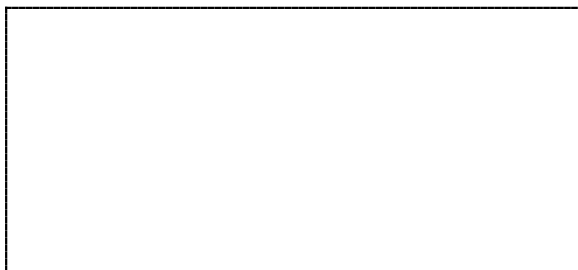

P 902041

PB-PP|B-31126
BELGIE(N)-BELGIQUE

DE BRUG

Maandblad van de Protestantse Kerk Mechelen Noord

behorende tot de Verenigde Protestantse Kerk in België

(verschijnt niét in januari en augustus)

67ste jaargang nr. 8 - oktober 2023

Drukwerk verzonden tegen verlaagd tarief. Afgiftekantoor: 2800 Mechelen

Afz. / V.U.: ds J.H. Brouwer, Mechelsveldstraat 46, 2800 Mechelen

Website: www.protestantse-kerk-mechelen-noord.be

Facebook: www.facebook.com/VPKBMechelenNoord

Kerkgebouwen Keizerstraat 26-28

Secretariaat: 2800 Mechelen

Predikant: ds. J.H. Brouwer

Mechelsveldstraat 46

2800 Mechelen ☎ 015/20.51.54

**EREDIENST: IEDERE ZONDAG AANVANG: 10.00 u.,
MET KINDERNEVENDIENST EN BABY-OPVANG**

Rekening: **IBAN: BE41 0000 1657 8310**, **BIC: BPOTBEB1** t.n.v.
Protestants Evangelische Parochie

Rekening: **IBAN: BE97 7512 0773 6149**, **BIC: AXABBE22** t.n.v.
Diaconie Keizerstraat

*Alle artikelen verschijnen onder persoonlijke verantwoordelijkheid van de
inzender/ondertekenaar. Plaatsing houdt geen impliciete instemming in van de
redactie of de kerkenraad.*

Avondliederen.

Aan het begin van ons Liedboek staat een inhoudsopgave, met verwijzingen naar de verschillende rubrieken waaruit het Liedboek is opgebouwd. Natuurlijk begint het met de Schrift: de Psalmen en andere berijmde Bijbelteksten, de liederen naar aanleiding van bepaalde Schriftgedeelten; en dan de rest.

Van al die rubrieken komt er eentje in ons zangrepertoire wel erg bekaaid af. Tenminste als we niet, zoals de ondertitel van ons Liedboek suggereert, ook thuis uit deze bundel zingen. En dat is de categorie van de Avondliederen. Dat komt natuurlijk, omdat we maar zo zelden een avonddienst hebben. En als dat gebeurt - op Kerstavond of Goede Vrijdag - dan is de thematiek van die dag zo sterk, dat we er niet aan toekomen om avondliederen te zingen. Alleen bij de afsluiting van een vergadering, met name de kerkraadsvergaderingen, doet deze verzameling van liederen goede dienst.

Ondertussen zitten er ware schatten tussen, qua tekst en melodie. U moet er maar eens naar kijken. Het zijn vaak dankgebeden voor de dag die achter ons ligt, of gebeden tot God om bijstand, die op de basis van de ervaring van het verleden vol vertrouwen mogen worden opgezonden. Want ook al maakt de slaap ons weerloos en kwetsbaar - en is het niet een vergissing als we denken, dat we dat overdag niet zijn? - en ook al doet het duister ons denken aan alles wat in een mensenleven dreigend en angstaanjagend aanwezig kan zijn, telkens mogen we voor ogen houden, dat het Licht van Christus de duisternis te machtig is en dat niets ons kan scheiden van Gods liefde, in Hem betoond. Niet de nacht die de dagen vaneen scheidt. Niet de nacht van de dood, die aan ons aards bestaan een einde maakt. Niet de nacht van de wereld, waar het donker soms het licht van het evangelie te sterk af lijkt te zijn - maar schijn bedriegt (vgl. Gezang 202)! Steeds blijft daar de stille overmacht van de Heer, die ons in Zijn hoede bergt en die ons houvast geeft omdat we ons Zijn eigendom mogen weten in leven en in sterven. En dan kunnen we met een gerust gemoed de ogen sluiten.

Wanneer de slaap mijn ogen sluit
bent U het, Heer, die waakt.
Ik adem rustig in en uit
tot U mij wakker maakt.

Gez. 242:5

JHB

Kerkraad

De vergadering van 5 september begonnen we om 20 uur. We lazen 2 Koningen 18: 26 – 37.

Na het gebed en de verwelkoming keken we de notulen na van de vorige vergadering en keurden deze goed. We keken de agenda na, er werden geen agendapunten toegevoegd.

We evalueerden de voorbije erediensten en dit vanaf 11/06 t/m 3/09 - dit was de eerste kerkraadsvergadering na de zomer. 9 – 16 – 23 – 30 juli de kerkdiensten met de gastpredikanten tijdens de vakantieperiode van onze predikant en ook hadden we gastpredikanten op 13 en 27 augustus. We danken al deze gastpredikanten voor hun bereidwilligheid!

We namen de correspondentie door, waarna we aan de Themata begonnen. Als eerste puntje is dit altijd de komende zondagen, 10/09 de startzondag - de onderlinge afspraken werden bevestigd en de taken werden verdeeld. Na de kerkdienst delen we samen de maaltijd, Geert zorgt voor de broodjes en we maken een extra potje koffie. We hopen op een goede opkomst.

We bespraken de doopaanvraag, we plannen een bezoek aan het gezin om een gesprek hierover.

We bekeken het jaarplan 2023, we keken vooruit naar de bijzondere diensten, Oogstdienst 8/10 en Hervormingsdienst op 29/10 en Voleindingszondag op 26/11 met H. Avondmaal en Eerste Advent op 3/12. Ook 24 december is een zondag, we besloten om die zondag alleen een Kerstavonddienst te houden, dus geen morgendienst, later meer hierover. We hadden het ook over de Groot Huis bezoeken, door Corona waren deze een hele tijd niet mogelijk, we spraken af om deze weer op te starten en stellen enkele data vast, bij de startzondag vragen we wie zijn/haar huis wil openstellen voor deze bezoeken. Meer hierover in dit Kerkblad.

We hadden het ook even over de jaarplanning van 2024. De kerkelijke website wordt aangepast aan de nieuwe gegevens. We bekeken de diverse lijsten en plannen om enkele ouderen te bezoeken. Na nog wat over en weer gepraat over diverse dingen die de kerk aangaan, komen we bij het puntje: de Verslagen. We hebben het over de kindernevendienst en oppasdienst die we weer opstarten omdat we weer nieuwe kerkgangers met kleine kinderen in de kerk mochten verwelkomen. We hadden het ook over de cursus Geloofsverdieping die weer van start is gegaan. We spraken nog even over de senioren, het diaconaat, de zending en pastoraat, onze predikant brengt verslag hierover uit. We spraken ook nog even over het district ABL in het algemeen.

De agendapunten voor de volgende vergadering werden aangeduid. Na de rondvraag sloten we de vergadering af met een gelezen lied. De volgende vergadering willen we houden op dinsdag 3 oktober om 19.30 u in de kerkzaal. Heeft u iets te melden, een suggestie of een vraag? Laat het ons weten!

Georges

Samenstelling kerkraad

Predikant:	ds J. Brouwer	015 - 20 51 54
Ouderlingen:	Georgette Saliba	015 - 41 31 85
	Geert Van Cammeren	015 - 31 97 64
	Rita van Nierop	0486-14 40 55
Diaken:	Georges Vandensavel	015 - 61 02 03 / 0476-93 99 18

Verjaardagen

01	oktober	Zarife Eke e. Van Roy
02	oktober	Mani Yolanda Kanze e. Ntamba
05	oktober	Jelle Brouwer
14	oktober	Rebekka Dirlik
23	oktober	Henriëtte Liefjting e. Brouwer

We wensen al deze jarigen een fijne tijd maar bovenal Gods rijke zegen.

Agenda

03 okt	Kerkraad, 19u30 Kerkzaal
17 okt	Groothuisbezoek, fam. Oerlemans, Brusselsesteenweg 249, 2800 Mechelen*
26 okt	Groothuisbezoek, fam. Kardux, Stijn Streuvelsstraat 75, 1980 Eppegem*

* Zie bericht op pagina 6

Erediensten

Alle diensten gaan door in het kerkgebouw aan de Keizerstraat 26, aanvang telkens om 10.00 uur, tenzij anders vermeld.

zondag 01 oktober
ds J.H. Brouwer
Kirinda-zondag

organist: P. Oerlemans
2° collecte: Kirinda

zondag 08 oktober
ds J.H. Brouwer
Oogstdienst

organist: E. Poncin
2° collecte: St. Vincentius

zondag 15 oktober
ds J.H. Brouwer

organist: Th. de Jongh
2° collecte: Diaconie

zondag 22 oktober
ds M. Loos

organist: M. Faure
2° collecte: Jeugdwerk

zondag 29 oktober
ds J.H. Brouwer
Hervormingsdienst

organist: Th. de Jongh
2° collecte: Steunpunt asiel en migratie

zondag 05 november
ds J.H. Brouwer

organist: Th. de Jongh
2° collecte: Synodale kas

Groothuisbezoeken

Op 17 en 26 oktober zijn er groothuisbezoek-bijeenkomsten gepland, met groepsgesprekken over het Avondmaal: hoe belangrijk zijn de Avondmaalsvieringen eigenlijk voor ons? Voldoet de huidige frequentie of moet het vaker (of juist minder vaak)? Voldoet de vorm waarin we het vieren? Of komt het beter tot zijn recht als we aan tafels aanzitten? Blijven we de kleine bekertjes gebruiken? En wie wordt er toegelaten? Als u interesse heeft om mee te praten, kunt u zich aanmelden via mail (jhbrouwer@protestant.com) of telefoon (015/20 51 54). Maar u kunt ook gewoon op zondag rond de kerkdienst een kerkraadslid aanspreken.

Een kerk zonder dak?

Impressie van het Belgisch-Duitse Pfarrkonvent, Brussel 20-23 augustus 2023

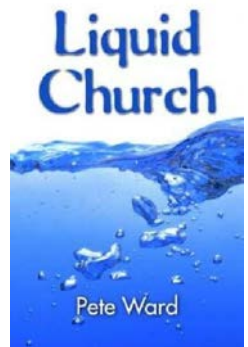
Voor het eerst was ik aanwezig op deze meerdaagse kerkelijke conferentie, die al een lange traditie kent. Vooral predikanten, maar ook andere kerkelijk betrokkenen zijn er welkom.

Dit jaar was het thema '*Eigentijdse vormen van kerk zijn*'. Het is een spannend thema waar in Duitsland en België heel verschillende ervaringen mee worden opgedaan. En ook in de verschillende Landeskirchen waarin de EKD (*Evangelische Kirche in Deutschland*) is opgedeeld (en die niet overeenkomen met de grenzen van de deelstaten!) wordt er op zeer uiteenlopende manieren geëxperimenteerd met nieuwe vormen van kerkzijn. Het meest vergevorderd hierin is waarschijnlijk de kerk in het Rijnland, waar een groot project '*Erprobungsräume*' (experimentele ruimten) is opgetuigd. Groepen en zelfs enkelingen mogen in dat kader een groter of kleiner vernieuwend project starten met steun van de *Landeskirche*. Voorwaarde is onder meer wel dat het niet gekoppeld is aan één van de traditioneel kerkelijke vormen van de kerkelijke gemeente, het predikantsambt, het kerkgebouw. De projecten moeten ook in die zin echt vernieuwend en grensverleggend zijn.

De 'vloeibare' kerk

De samenleving is grotendeels 'vloeibaar' geworden: bijna alle individuele verbindingen aan een groter verband zijn er los en tijdelijk geworden. Wie heeft er nog zijn hele carrière dezelfde baan, is lid van hetzelfde koor, de harmonie of dezelfde politieke partij?

Ook de kerk zou 'vloeibaar' moeten worden en in moeten gaan op de uitdaging om tegemoet te komen aan de hedendaagse behoefte van mensen om nog slechts kortere en lossere, minder verplichtende en minder existentiële verbindingen aan te gaan. De Engelse theoloog Pete Ward schreef daar een heel boek over: '*Liquid Church*' (2002) en in Groot-Britannië zijn daarmee blijkbaar al interessante resultaten bereikt. Zijn boek werd in het Nederlands vertaald onder de titel '*Kerk als water. Pleidooi voor een vloeibare manier van kerk-zijn*' (Kok, 2003).

Een kerk zonder dak

Het waren vooral twee jongere, vrouwelijke, Duitse theologes die hierover in Brussel zeer spannende voordrachten hielden, namelijk Sandra Bils uit Berlijn en Miriam Hoffmann uit Keulen. Zij werd kort na de *Wende (1989)* geboren in Leipzig, in de voormalige DDR, waar de kerk altijd onder druk had gestaan. Beiden hebben langere tijd in de Angelsaksische wereld gewerkt en onderzoek gedaan, wat hun blikveld uiteraard zeer verbreed heeft: de kerk in de VS en in het UK functioneert nogal anders dan die in Midden Europa. Hoewel de secularisering en de sociaaleconomische problematiek overal vergelijkbaar zijn.

Zijn wij bereid een kerk zonder dak te worden? Zouden we nog een kerkgemeenschap kunnen en willen blijven als we onze gebouwen zouden afstaan? Wat zou dat met ons doen?

Ook Jezus trok rond van plaats naar plaats en maakte zich vaak afhankelijk van de gastvrijheid van anderen. Waarom zou de kerk afhankelijk moeten zijn van een kerkgebouw? We zijn toch ook ooit als huiskerken begonnen, in de tijd van Paulus en de andere apostelen?

Het betekent in ieder geval dat we principieel van houding zouden moeten veranderen.

Gast in plaats van gastheer of gastvrouw zijn

Wij, kerkmensen, zijn van oudsher goed in het gastvrijheid en gastheer zijn. Wij hebben toch een goed aanbod? 'Kom bij ons!' is vaak de uitnodiging.

En als de mensen niet meer komen, dan schrikken we.

Dat betekent dus misschien dat we er weer op uit moeten trekken. Net als in het begin. Een excentrische benadering met een ga-structuur in plaats van met een kom-structuur. We moeten er weer op uittrekken om de liefde van God met anderen te delen, te laten zien waar we voor staan. Waarom, waartoe zijn we eigenlijk christenen? Die kernvraag vergeten we te vaak te beantwoorden! Als je geen kerkelijke gebouwen meer bezit, dan zal je houding naar de mensen toe anders zijn: je kunt geen gastheer of gastvrouw meer zijn, maar je bent allebei gast geworden.

Dat verandert je houding!

Café 'De zoekende ziel'

De twee verhalen van Sandra Bills en van Miriam Hoffmann kregen een illustratie in de persoon van ds. Margrietha Reinders, die al sinds 2009 aan het pionieren is in Amsterdam. In de tijd dat zij nog predikant was in de Nassaukerk aldaar, zijn er maar liefst 25 kerkgebouwen gesloten en ontwaard: een zichtbaar teken van de schrikbarende ontkerkelijking van Amsterdam. Aanvankelijk werd Margrietha door haar kerkenraad erop uitgestuurd, de buurt in, om te gaan pionieren. Ze hoopten dat één jaar voldoende zou zijn om hun kerk op zondag weer wat voller te krijgen, en, wie weet zelfs nieuwe ambtsdragers te vinden! Niet dus.

Dit leverde haar een conflict met haar teleurgestelde kerkenraad op, die het project stopzette. Maar uiteindelijk kon ze door met het door de landelijke Protestantse Kerk betaalde pioniersproject 'Heilig Vuur'. Zo begon ze met haar gesprekskringen rond bijbelse thema's in café's. Zo begonnen haar contacten met daklozen en andere gemarginaliseerde mensen. Ze werd bekeerd door de liturgie van de straat. Weg van de paaskaars, de straat op: de ga-structuur in optima forma! Zoals Jezus de liefde van God aan de mensen verkondigde en liet zien, zo probeert zij dat ook te doen. Ze vertelt dat ze zich vroeger nogal ongemakkelijk voelde bij de zendingsoopdracht aan het eind van het Mattheüsevangelie, maar dat ze nu weet hoe belangrijk die is. 'Het is een tragiek dat we niet meer weten hoe we het Evangelie uit moeten dragen.'

D s .

Marieke den Hartog

Overgenomen uit KT oktober 2023, het kerkblad van Boechout

Liedboek

In ons liedboek, zingen en bidden in huis en kerk, staan mooie liederen, maar ook mooie vertellingen en gedichten. Misschien heb je er al enkele gelezen. Bij elke uitgave van ons kerkblad tracht ik een vertelling of gedicht te brengen.

Op bladzijde 1452 staat het volgende, door Toon Hermans, onderwerp: Geloven.

Weer heel.

*Ik heb het leven niet bespied,
niet tegen het licht gehouden,
Ik danste wat en zong een lied
en als ik m'n handen vouwde
werd wat gebroken was weer heel
en ik kon weer liedjes schrijven
Ik bad dan: Heer, ik weet niet veel
maar laat 't maar zo blijven.*

Toon Hermans

Uitgekozen door Georges

Oogstdienst

Op zondag 8 oktober willen we de Heer weer danken voor de goede gaven van de oogst. In een dankdienst voor gewas en arbeid willen we de medemensen die in deze maatschappij uit de boot vallen, laten delen in onze overvloed. Op die zondag verzamelen we niet bederfelijk etenswaren en nog draagbare kleding voor Sint-Vincentius. Ook de tweede collecte wordt die zondag aan deze organisatie overgemaakt. Zij zetten zich volledig belangeloos in om de minderbedeelden in deze stad te helpen waar het kan. Uw gaven zijn dan ook meer dan welkom.

Op 3 december, de Verenigde Kerk voor het Klimaat in Brussel

Dit jaar vindt COP 28 (de grote jaarlijkse klimaatconferentie) plaats in Dubai van 30 tot 12 december.

In België vindt op 3 december een grote nationale mobilisatie plaats.

VPKB-deelnemers worden opgeroepen om op 3 december om 13.00 uur samen te komen in de kerk van de gemeente Botanique voor een moment van bezinning.

Stefan Paas: Jongere christenen voelen zich verlegen met de protestantse reddingsleer

Nogal wat christenen voelen zich tegenwoordig ongemakkelijk bij het 'redden van zielen'. Stefan Paas pleit voor vernieuwing van de protestantse reddingsleer die nog de trekken vertoont van een voorbije cultuur.

Het heeft ons iets te zeggen dat we het woord 'heil' bijna alleen nog tegenkomen in versteende uitdrukkingen als de nieuwjaarswens 'veel heil en zegen'. Een student vertelde me ooit dat het woord bij hem als eerste associatie oorlogsfilms opriep, waar massa's opgezweepte mensen *Sieg Heil!* brullen.

'Heil' is een subcultureel woord geworden, dierbaar voor veel kerkmensen van mijn generatie en daarboven. Jezus als Heiland, de bringer van heil. De gemiddelde veertigminner in de kerk gebruikt het niet meer. En buiten de kerk vinden we het alleen nog in lichtelijk archaische woorden die allemaal iets met gezondheid te maken hebben, woorden als 'heilzaam' en 'heilgymnastiek'.

Problematischer is dat de lading van het woord 'heil' dreigt te verstoffen. Gebeurt het überhaupt nog dat mensen 'gered' worden? Kunnen we ons daar nog iets bij voorstellen? En wat bedoelen we ermee? Daar zit de echte vraag.

Vanouds staat 'heil' voor de noodzaak van het christelijk geloof. Heil in de traditioneel westers-christelijke betekenis van het woord, dat is dat

we na onze dood gered worden van de hel en naar de hemel gaan. Dat is het ene nodige, de rest is bijzaak.

Het is deze overtuiging dat wij Gods heil nodig hebben die de energie levert voor christelijke zending en voor andere christelijke praktijken. Het christendom is een heilsreligie; het verkondigt goed nieuws.

Juist hier begint ook het probleem, namelijk dat er op dit gebied nogal wat aan de hand is onder westerse christenen. Ruim vijftig jaar geleden al schreef de zendingswetenschapper Lesslie Newbigin dat in brede kringen de overtuiging verdwenen was dat het christelijk geloof nodig was. In 1970 ging dat nog over de brede mainstream van het christendom, de oude volkskerken, anno nu kunnen we rustig zeggen dat die twijfel ook in de zuilen van de protestantse orthodoxie is binnengedrongen.

In de afgelopen jaren hebben we als Centrum voor Kerk en Missie in het Westen, samen met het lectoraat theologie van de Christelijke Hogeschool Ede, ons gericht op overtuigingen en praktijken van heil als datgene wat het christelijk leven motiveert. Onze onderzoeken laten zien dat heel wat trouwe kerkgangers en missionair actieve mensen verlegen zijn geraakt met onderdelen van de klassieke protestantse reddingsleer.

We kunnen dan denken aan het verdwijnen van het geloof in de hel als straf op de zonden, aan moeite om het kruis van Christus te zien als offer voor of verzoening van onze zonden, maar ook aan de ervaring van sprakeloosheid in missionair werk onder echt seculiere mensen, en aan teleurstelling over het uitblijven van bekeringen.

Die verlegenheid zal vroeg of laat christelijke praktijken ondermijnen. Als het klopt dat deze verlegenheid steeds meer doordringt in de protestantse orthodoxie, stuiten we hier dus op een serieus probleem.

Wat voor probleem is dit precies? We moeten ons afvragen: hoe komt het dat velen ooit in vuur en vlam stonden voor het redden van zielen uit de hel, terwijl de gemiddelde christen zich er nu veelal ongemakkelijk onder lijkt te voelen?

Mijn uitgangspunt is dat God ons heilzaam nabij komt, dat God zich juist manifesteert in, met en onder onze ervaringen. Dit inzicht moet gevolgen hebben voor onze leer over de redding van de mens. Theologisch is dit verbonden met de groeiende aandacht voor lichamelijkheid. Het evangelie kwam deze wereld binnen, niet primair in de vorm van een idee of een tekst, maar als lichaam – het lichaam van een Joodse man die tijdens zijn publieke optreden ongeveer dertig jaar oud was, Aramees sprak en mogelijk wat Grieks, en die het grootste deel van zijn leven doorbracht in het noorden van de toenmalige Romeinse provincie Palestina.

De Incarnatie is, met andere woorden, de theologische onderstreping van wat het betekent mens te zijn. Het evangelie is goed nieuws, maar

niet goed nieuws in abstracte zin voor mensen in het algemeen – mensen die we nergens ooit tegenkomen. Het is goed nieuws voor mensen van vlees en bloed, en het kan alleen goed nieuws zijn wanneer het op de een of andere manier betekenis krijgt in hun culturele en historische context.

De kern van het betoog in mijn boek *Vrede op aarde*, dat eind september verschijnt, is dat de protestantse reddingsleer niet tijdloos en universeel is. Zij ziet eruit, zij ruikt als een leer die opgekomen is uit de christelijke cultuur van het Westen, en dientengevolge draagt zij vroegmoderne, westerse trekken. Het is gericht op het tot 'echte' christenen maken van naamchristenen. Binnen de christelijke cultuur werkt dat prima, maar het punt is dat die cultuur zich eeuwenlang ook heeft verstaan als een universele cultuur, bestemd om de wereld te beheersen. Dit kon alleen met een reddingsleer die dun en licht was, zonder wortels, geschikt voor transport, kortom onlichamelijk.

Tegen die onlichamelijkheid lopen we vandaag aan: het gebrek aan verbinding van deze reddingsleer met een groot deel van het leven dat als minder belangrijk wordt gezien in het licht van de eeuwigheid, of zelfs als 'verloren' en dus zonder God. En die ook weinig te zeggen heeft in culturen die minder individualistisch zijn en geen lineair tijdsbegrip hebben, of past bij de grote vragen waarmee we vandaag worstelen - vragen rondom diepe polarisatie van de samenleving, de verwoesting van de schepping, en het parasitaire karakter van onze welvaart.

In mijn boek sluit ik aan bij de praktische theoloog Andrew Root en zijn notie van 'dode plaatsen'. Daarmee doelt hij op de grondstructuur van het heil in christelijke zin, die zichtbaar wordt in de opwekking van Jezus uit het graf. Het is in onze dood dat God binnenkomt met zijn leven. In het sterven van ons streven wordt zijn kracht volbracht. Dit is een grondstructuur die we vinden in Jezus' wet van het tarwegraan: alles wat zichzelf wil handhaven, verschanst zich daarmee ook tegen Gods heil. Het graan moet eerst sterven om vrucht te dragen.

Zo kom ik op vrede als kernbegrip in een christelijke leer over de redding van de mens. Veel meer dan het verouderde begrip 'heil' heeft 'vrede' in de Nederlandse taal de gevoelswaarde behouden van datgene waarover deze leer gaat. Heil in christelijke zin gaat over de manier waarop God vrede realiseert en ons opneemt in die vrede. Gods missie is gericht op sjalom, op een schepping die volledig en harmonisch tot bloei is gekomen. In die missie worden mensen betrokken als verbondspartners van God.

Heil en redding houden in dat wij onze plaats vinden als verbondspartners, als vredestitelers van de schepping. Alles wat wij ondergaan, elke verandering die wij doormaken, en alles wat we mogen doen op weg naar de vrede van God, is deel van Gods sjalom.

Alles in ons en om ons heen dat zich daartegen verzet en de realisering van die vrede in de weg staat, komt voort uit onze zonde, hopeloosheid en verlorenheid - die van onszelf of die van de machten die Gods schepping belagen.

'Zalig zijn de vredestitchers', zei Jezus. Het is in praktijken van vrede en vredestitchen dat onze onmacht en hulpeloosheid barsten kunnen worden waarin het licht van God binnenvalt.

De verlegenheid die veel christenen momenteel ervaren met hun overgeleverde leer over de redding van de mens zit hem hierin dat het een opvatting betreft die de ziel was van een christelijke beschaving, de hoeksteen van een christelijke cultuur, de ideologie van een westers kolonisatieproject.

Met het afbrokkelen en verdwijnen van die beschaving komt het bekeringsdrama alleen te staan, als een ziel op zoek naar een lichaam, een hoeksteen op zoek naar een tempel, een formule op zoek naar een laboratorium, een compositie op zoek naar een viool.

Christelijk spreken over heil heeft een omgeving nodig, een praktijk waarin dit sense maakt, waarin dit spreken tot leven komt. Een soteriologie zonder zo'n bedding is niet meer dan een set losse snaren: je kunt er van alles op spelen, maar zonder klankkast gebeurt er weinig. Het zijn keurige snaren, precies van de juiste lengte en de juiste dikte, van zorgvuldig uitgezocht materiaal.

Maar er is geen muziek. De klankkast van een christelijke heilsleer kan niet langer de christelijke beschaving zijn en het kan steeds minder een christelijke subcultuur zijn die nog in de restanten van de laatste zuilen wordt gevonden. De reddingsleer zal een nieuwe bedding moeten vinden en ik denk dat die te vinden is in de weg van vrede. Dat wil zeggen: in gemeenschappelijke praktijken waar men zoekt naar recht in een wereld vol onrecht, in de zoektocht naar verbinding in een samenleving vol polarisatie en in de zoektocht naar duurzaamheid op een stervende planeet.

In die zoektochten kunnen we ervaren wat het is om af te zien van zelfhandhaving, om te sterven aan onszelf, en om Gods oordelen, zijn vergeving en zijn beloften te ontvangen. We moeten daarbij niet verwachten dat een christelijke heilsleer ooit weer de massa's zal aanspreken – als dat al ooit gebeurd is. Belangrijker is het dat de christelijke minderheid zelf weer een verhaal vindt dat hen kan bezielen, een verhaal waarvan zij de overtuiging hebben dat het werkelijk goed nieuws is in een samenleving die zindert van onbehagen.

(Sterk ingekorte versie van lezing Stefan Paas - hoogleraar missiologie aan de Theologische Universiteit Utrecht en aan de Vrije Universiteit - bij opening academisch jaar TU Utrecht. Nederlands Dagblad, 7/9/ '23)

Aan de avond van de dag.

Ook als het donker wordt, houdt God de wacht over ons.